

Tæt på DIN økonomi

Inventar inklusiv energi udgøres af vedligehold, forrentning og afskrivning af alt staldinventar samt omkostninger til strøm og brændstof, der er fordelt til stalden. Det bliver således et udtryk for, hvad »mekanikken« i stalden koster i sig selv. Arkivfoto.

Forstå økonomien i dit produktionsanlæg bedre

Indblik: Opdeling af "krav til dækningsbidrag" i fire hovedelementer giver et godt indblik i omkostningerne til dit produktionsanlæg. Opdelingen gør det nemmere at vurdere mekaniseringsstrategien og at benchmarke bedriften med andre.

Af Jannik Toft Andersen, Seges
Driftsgrensanalysen i din årsrapport kan hjælpe med at skabe et bedre overblik over økonomien i de forskellige driftsgrene på bedriften. En ny analyse gør det muligt at komme et spadestik dybere og øge forståelsen for om-

kostningerne ved de forskellige hovedelementer, der tilsammen udgør produktionsanlægget. For en mælkeproduktion udgøres produktionsanlægget af følgende hovedelementer:

► Bygninger inklusiv forsik-

ring

- Inventar inklusiv energi
- Arbejdskraft
- Øvrige omkostninger

Tilsammen udgør omkostningerne til de fire hovedelementer de samlede kapacitets- og kapitalomkostninger. Det kal-

des i driftsgrensanalysen for krav til dækningsbidrag, da det realiserede dækningsbidrag skal være stort nok til at dække samtlige kapacitets- og kapitalomkostninger i mælkeproduktionen. De fire hovedelementer er:

Omkostningerne til **bygninger inklusiv forsikring** udgøres af vedligehold, forrentning og afskrivning af de bygninger, der vedrører mælkeproduktionen. Det er omkostningerne til at have de rå

bygninger stående. Forsikring placeres her, da størstedelen af forsikringerne typisk vil relatere sig til bygningerne.

Inventar inklusiv energi udgøres tilsvarende af vedligehold, forrentning og afskrivning af alt staldinventar samt omkostninger til strøm og brændstof, der er fordelt til stalden. Det bliver således et udtryk for, hvad »mekanikken« i stalden koster i sig selv.

Arbejdskraft: Løn-omkostninger og aflønning af ejernes arbejdsindsats

Øvrige omkostninger indeholder forrentning af besætning, beholdning og tilgodehavende samt diverse kapacitetsomkostninger (blandt andet regnskab og telefon).

En væsentlig fordel ved denne opsplitning er, at det bliver tydeligt, hvilke omkostninger der relaterer sig til henholdsvis inventar og arbejdskraft. Dermed bliver det nemmere at evaluere strategien for valg af teknologi. For eksempel bliver det tydeligt, om valget af en meget mekaniseret løsning reducerer om-

3

Gode råd

- 1 Få udspecificeret dit 'krav til DB' i fire hovedelementer når du får lavet driftsgrensanalyse.
- 2 Benchmark dig med bedrifter, der minder om din egen bedrift mht. til mekanisering
- 3 Overvej hvilke omkostninger du kan gøre noget ved på kort sigt og på lang sigt.

kostningerne til arbejdskraft væsentligt - eller om det blot har forøget de samlede omkostninger.

Nemmere benchmarking

I Business Check-hæfterne grupperer man bedrifterne inden for henholdsvis race, driftsform og valg af malke-teknologi. I malkestaldbedrifterne må det forventes, at omkostningerne til arbejdskraft udgør en større del af de samlede omkostninger i forhold til AMS-bedrifter. I sidstnævnte udgør inventaromkostningerne til gengæld en relativt større del. Dog er der inden for bedrifter med

samme malketeknologi også stor forskel i omkostningerne. Eksempelvis er spredningen pr. årsko henholdsvis 6.000 kroner for inventaromkostninger og 7.000 kroner for arbejdsomkostninger for de konventionelle bedrifter med stor race, der indgår i Business Check Kvæg 2013.

Denne store forskel - selv på bedrifter med samme malketeknologi - gør benchmarking vanskelig, fordi omkostningsstrukturen er vidt forskellig afhængig af mekaniseringsgraden. Ved at lave opsplitningen i de fire hovedelementer bliver det imidlertid muligt at benchmarke sig med bedrifter, der i højere grad minder om en selv. Det illustreres i figuren, der viser gennemsnittet for grupperne af henholdsvis Low cost, teknikintensive, arbejdsintensive og high cost (se tekstboks). Ved at lave denne inddeling kan den enkelte bedrift således benchmarke sig med den gruppe, der matcher bedst og dermed få synliggjort bedriftens potentiale på kort og lang sigt.

Kriterier

Til at gruppere bedrifterne er der valgt følgende kriterier:

- Inventar <3.000 kr. pr. årsko og arbejdskraft <4.000 kr. pr årsko: Low cost
- Inventar >3.000 kr. pr. årsko og arbejdskraft <4.000 kr. pr årsko: Teknikintensive
- Inventar <3.000 kr. pr. årsko og arbejdskraft >4.000 kr. pr årsko: Arbejdsintensive
- Inventar >3.000 kr. pr. årsko og arbejdskraft >4.000 kr. pr årsko: High cost

Figur 1

